

Mgr. MARIE BENEŠOVÁ
MINISTRYNĚ SPRÁVEDLNOSTI ČR
A PŘEDSEDKYNĚ LEGISLATIVNÍ RADY VLÁDY

V Praze dne 31.10.2013
Čj. 372/2013-OD-SPZ/2

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

obv. Ing. A. K., nar. – stížnost pro porušení zákona
Příloha: trestní spis Okresního soudu v Ostravě sp. zn. 1 T 48/2011

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám v neprospěch obviněného Ing. A. K., nar. v B., okres K., trvale bytem R., ul. 1. M., okres K.,

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 24.8.2012 č. j. 6 To 221/2012-768, kterým bylo jako nedůvodné podle § 256 tr. řádu zamítnuto odvolání státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě proti rozsudku Okresního soudu v Ostravě ze dne 12.1.2012 č. j. 1 T 48/2011-705.

Rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 12.1.2012 č. j. 1 T 48/2011-705 byl obviněný Ing. A. K. podle § 226 písm. b) tr. řádu zproštěn obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 28.3.2011 sp. zn. 2 ZT 71/2011 pro skutek spočívající v tom, že dne 5.10.2009 kolem 15.19 hodin v O. – M. H. na křižovatce ulic P. – Ž. jako řidič osobního automobilu tovární značky Citroen Xsara při jízdě po vedlejší pozemní komunikaci – P. nedal přednost v jízdě motocyklistovi M. Š., nar., přijíždějícímu z levé strany po hlavní pozemní komunikaci ulici Ž. nepřiměřenou a nedovolenou rychlostí kolem 80 km/hod., v důsledku čehož mělo dojít ke střetu a k havárii motocyklisty, který utrpěl smrtelné zranění, jemuž po převozu do nemocnice podlehl,

ve kterém byl spatřován trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zákona č. 140/1961 Sb., ve znění úč. do 31. 12. 2009, neboť nebylo prokázáno, že v žalobním návrhu označený skutek je trestným činem.

Dalším výrokem nalézacího soudu podle § 229 odst. 3 tr. řádu byli poškození Č. p. z. p. se sídlem O.-V., J. Š., M. Š. a R. P. odkázáni se svými nároky na řízení ve věcech občanskoprávních.

K důvodům, které nalézací soud vedly k rozhodnutí o zproštění a se kterými se odvolací soud beze zbytku ztotožnil, je nutno uvést následující.

Podle jejich závěrů bylo bez důvodných pochybností prokázáno, že dne 5.10.2009 došlo k dopravní nehodě mezi osobním motorovým vozidlem Citroen Xsara, které vyjíždělo z vedlejší pozemní komunikace označené značkou „Dej přednost v jízdě“, a které následně za hranicí křižovatky zastavilo, a motocyklem Honda CBR 900 5T 0809, řízeným M. Š., jedoucím z levé strany po hlavní pozemní komunikaci rychlostí kolem 80 km/h. Mezi osobním automobilem a motocyklem došlo ke střetu, při kterém motocyklista utrpěl zranění, kterým po převozu do nemocnice podlehl. Uvedené skutečnosti doznává i samotný obviněný, popírá však, že by dopravní nehodu zavinił. Těžištěm jeho obhajoby je sdělení, že vozidlu jedoucímu po hlavní pozemní komunikaci přednost v jízdě dával, zastavil na hranici křižovatky, avšak ve výhledu doleva mu bránila nejen zeleň, ale zejména tam zaparkované vozidlo dodávkového typu. Z hlediska důkazních závěrů je však podstatné, že předmětné dodávkové vozidlo v době, kdy přijel policejní komisař, již na místě nehody nebylo.

Vzhledem k této obhajobě obviněného, který poukazoval na existenci zaparkovaného vozidla bránícího mu ve výhledu, což je podle názoru nalézacího soudu skutečnost, která má podstatný význam pro posouzení trestní odpovědnosti obviněného, se pak musel soud zabývat otázkou, zda se jedná o pouhé účelové tvrzení obviněného a nebo naopak, zda je jeho obhajoba podepřena dalšími ve věci opatřenými důkazy.

Nalézací soud poukazuje na to, že ve věci byla vyslechnuta celá řada svědků, kteří se vyjadřovali k uvedené skutečnosti, přičemž nalézací soud je rozděluje do tří skupin.

První skupinu tvoří svědkové, jejichž výpověď podporuje tvrzení obviněného. Jsou to svědci, kteří ve velmi krátké době po nehodě se dostavili na místo nehody. Jde zejména o svědky z vozidla zn. Audi, a to I. U., svědka Ing. J. P. a svědka J. H.. Tito uvedli, že své vozidlo zaparkovali těsně v křižovatce před další vozidlo, které tam již bylo zaparkováno. Nedokázali se však přesto vyjádřit k jeho typu. Na jejich výpověď navazuje výpověď svědka A. R., strážníka městské policie, a rovněž svědka P. K.

Druhou skupinu tvoří svědci, kteří byli svědky dopravní nehody, případně se na místo dostavili bezprostředně po ní, nebyli však schopni se vyjádřit k tomu, zda v inkriminovaném místě stálo nějaké vozidlo. Jedná se o svědky R. B., svědkyni MUDr. E. M., svědkyni B. M., svědka T. V. a svědka J. H.

Třetí skupinu tvoří svědkové P. S., M. S., I. H., M. R. a J. K., kteří ve své výpovědi uvedli, že na místě označeném obviněným žádná vozidla v inkriminované době nestála.

U posledně jmenované skupiny, na rozdíl od ostatních, se soud zabýval i věrohodností jednotlivých svědků. Naproti tomu u svědků, kteří potvrzovali, že na místě bylo zaparkované vozidlo, soud neshledal nic, co by svědčilo o tom, že svědci nevyprávějí ve shodě s tím, co skutečně viděli, resp. jejich věrohodností se nezabýval. U svědků, kteří vyvrací přítomnost vozidla, má však soud pochybnosti o pravdivosti jejich svědectví. Nevěrohodnost svědků je

nalézacím soudem zdůvodňována tím, že se jedná o blízké či sousedy poškozeného a tyto navštěvoval a ovlivňoval otec zemřelého, svědek J. Š. V tomto směru soud vyhodnotil, že obhajoba obviněného nestojí osamocena, ale je podporována i výpověďmi svědků a je rovněž technicky přijatelná. Soud musel vyhodnotit ve prospěch obviněného, že ve výhledu vlevo mu v křižovatce bránilo blíže nespecifikované vozidlo.

Nalézací soud dále v odůvodnění svého rozhodnutí konstatuje, že bylo prokázáno, že obviněný přijížděl ke křižovatce po vedlejší pozemní komunikaci, značené dopravní značkou „Dej přednost v jízdě“ a bylo proto jeho povinností dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím po pozemní komunikaci hlavní. Zároveň však bylo prokázáno, že skutečně na hranici křižovatky zastavil a přednost v jízdě vozidlům dával, nicméně neměl náležitý výhled do křižovatky z levé strany kvůli zaparkovanému vozidlu. Z toho důvodu poté, kdy projela vozidla, začal pomalu najíždět do křižovatky, přitom z pravé strany nejelo žádné vozidlo a ve vztahu ke straně levé zastavil na výhledu. Teprve následně viděl motocyklistu a došlo k nárazu (nikomu přednost dávat nemusel, první kdo přijel po hlavní silnici zleva, byl poškozený motocyklista). Jeho výpověď potvrzuje i svědek R. B., který uvedl, že sledoval tu situaci před nárazem, než se otočil, a viděl, že vozidlo obviněného zastavilo a následně pomalu vjelo do křižovatky a zastavilo v křižovatce. V té době již přijížděl motocyklista, mohl být ve vzdálenosti zhruba 50 metrů, viděl i pád motocyklisty, poté, kdy se otočil, protože náraz nechtěl vidět, slyšel ho však. I na základě této situace nalézací soud učinil závěr, že po zastavení vozidla obviněného musela uběhnout určitá doba, než došlo k nárazu. Zároveň bylo prokázáno, že poškozený jel na motocyklu po hlavní pozemní komunikaci, kde je nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h, rychlostí vyšší, tudíž povolenou rychlost překročil. Zde nalézací soud konstatuje, že s ohledem na závěry znaleckého posudku znalce Ing. Š. nebyl řidič osobního automobilu v daném případě schopen dopravní nehodě zabránit, a to právě s ohledem na skutečnost, že poškozený výrazně překročil dovolenou rychlost.

Nalézací soud závěrem shrnuje, že povinnost dát přednost v jízdě je kvalitativně vyšším stupněm povinnosti, než povinnost dodržet limit povolené rychlosti, nicméně v této konkrétní věci soud dospěl k názoru, že obviněný svým jednáním neporušil ustanovení § 22 zák. č. 361/2000 Sb., ani žádné jiné, neboť řádně sledoval situaci v silničním provozu a svoji povinnost dát přednost v jízdě splnil tím, že zastavil na hranici křižovatky, a když zjistil, že nemá náležitý výhled do křižovatky tak poté, kdy projela vozidla v obou směrech, začal pomalu najíždět na výhled, kde také zastavil. Jeho jednání splňovalo požadavky ohleduplnosti, ukázněnosti i potřebné míry zdrženlivosti. Takový závěr učinil nalézací soud, ačkoli obviněný způsobem své jízdy „zneprůjezdnil“ téměř celý pravý jízdní pruh. Nalézací soud dále konstatuje, že pokud by se vycházelo z faktu, že v případě, kdy má řidič jedoucí z vedlejší silnice ztížené výhledové podmínky, nemohl by do křižovatky nikdy vjet a nemohl by odbočení nikdy provést. Zejména však nalézací soud přihlíží k výraznému překročení rychlosti jízdy poškozeným motocyklistou, kdy po obviněném nelze spravedlivě požadovat, aby bez dalšího předpokládal možné porušení pravidel provozu poškozeným, který si musel být vědom situace na vozovce, přičemž jel rychlostí kolem 80 km/h, což mělo zásadní význam pro vznik dopravní nehody. Proto s ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti dospěl nalézací soud k závěru, že obviněný svým jednáním nenaplnil skutkovou podstatu trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. č. 140/1961 Sb., úč. do 31. 12. 2009, a za situace, kdy jednání obviněného nenaplnuje znaky ani žádného jiného trestného činu či přestupku, obviněného Ing. K. podle § 226 písm. b) tr. řádu obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 28.3.2011 sp. zn. 2 ZT 71/2011 v plném rozsahu zprostil, protože v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonem stanovené lhůtě odvolání státní zástupce, a to v neprospěch obviněného, které Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 24. 8. 2012 č. j. 6 To 221/2012-768 jako nedůvodné podle ust. § 256 tr. řádu zamítl.

Podle ustanovení § 253 odst. 1 tr. řádu zamítl také odvolání poškozených J. Š., M. Š. a R. Š., a to jako odvolání podaná osobami neoprávněnými.

Krajský soud v Ostravě jako soud odvolací se zcela ztotožnil v odůvodnění svého rozhodnutí se závěry, které učinil ve svém rozsudku nalézací soud. Konstatoval, že napadený rozsudek vzešel z řízení, které bylo provedeno podle trestního řádu a není zatíženo žádnými vadami, které by mohly mít vliv na řádné objasnění věci nebo na možnost uplatnění práva na obhajobu. Nalézací soud provedené důkazy vyhodnotil způsobem odpovídajícím ustanovení § 2 odst. 6 tr. řádu tak, jak je obsaženo v napadeném rozsudku, na kteréžto hodnocení důkazů krajský soud v plném rozsahu odkázal a s tímto zhodnocením důkazů se zcela ztotožnil.

Krajský soud závěrem také zamítl návrh poškozených i státního zástupce na doplnění dokazování výslechem svědkyně A. O., znalce Ing. L. K. a přečtením výtisku e-mailové zprávy znalce ing. L. K., neboť výslech svědkyně shodně s nalézacím soudem krajský soud považoval za nadbytečný s tím, že nemůže přinést žádné nové skutečnosti, než které již byly zjištěny soudem I. stupně, a pokud se jedná o vyjádření znalce ing. L. K., tak krajský soud konstatoval, že okresní soud správně nevyslechl tohoto znalce ani nepřečetl e-mailovou zprávu, když z těchto důkazů nelze vycházet, neboť z uvedeného vyjádření není ani zřejmé, jaké bylo konkrétní zadání, jaké konkrétní otázky byly znalci položeny, a je odkazováno na okolnost, že znalec při vypracování vyjádření neměl k dispozici kompletní spisový materiál.

V samotném závěru rozhodnutí krajský soud připustil, a to nad rámec hodnocení důkazů soudem I. stupně, že i nadále existuje důvodná pochybnost o tom, zda-li v době dopravní nehody bránilo obviněnému ve výhledu při odbočování vlevo jiné motorové vozidlo, případně, zda se takové vozidlo vůbec ve výhledu obviněného nacházelo. Krajský soud však vidí situaci tak, že není možno objektivně odstranit pochybnosti o existenci motorového vozidla bránícího obviněnému ve výhledu, a konstatuje, že soud I. stupně postupoval při svém rozhodování správně, když v případě pochybností rozhodl ve prospěch obviněného.

Po seznámení s obsahem spisového materiálu jsem dospěla k názoru, že se závěry nalézacího soudu, které Krajský soud v Ostravě ve svém usnesení zcela akceptoval, se objektivně ztotožnit nelze.

Podle § 2 odst. 5 tr. řádu orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V řízení před soudem státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhopvat a provádět důkazy. Státní zástupce je povinen dokazovat vinu obžalovaného. To nezbavuje soud povinností, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.

Podle § 2 odst. 6 tr. řádu orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Podle § 254 odst. 1 tr. řádu nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Podle § 256 tr. řádu odvolací soud odvolání zamítne, shledá-li, že není důvodné.

Krajský soud v Ostravě, jako soud odvolací, však napadeným rozhodnutím citovaná zákonná ustanovení plně nerespektoval.

Důkazní situace je podle mého názoru zcela odlišná od závěrů nalézacího i odvolacího soudu.

Pokud nalézací soud a potažmo odvolací soud staví nevinu Ing. K. na věrohodnosti a nevěrohodnosti ve věci slyšených svědků, tak je nutno se zabývat také věrohodností výpovědí samotného obviněného Ing. K., a to s vědomím, že v postavení obviněného či obžalovaného se může hájit způsobem, jaký uzná za vhodné. Řidič A. K., jak vyplývá z výpovědí svědků, a to strážníka městské policie A. R., po nehodě uvedl, že pomalu vjížděl do té křižovatky, že tam stála nějaká vozidla, že tam najížděl a pak ucítil jenom ránu. Naopak policistovi vyšetřujícímu dopravní nehodu, a to P. K., uvedl, že měl ztížený výhled v dané době, bránil mu ve výhledu strom a nějaké křoví. Je tak zřejmé, že již krátce po nehodě uvedl dvě různé verze, proč a jakým způsobem vjížděl do křižovatky. Co se týče věrohodnosti samotného obviněného a jeho výpovědí je možno shrnout, že tento po nehodě ani strážníkovi ani policistovi dopravních nehod Policie ČR o tmavém dodávkovém vozidle nic neuváděl, naopak hovořil o ztíženém výhledu v důsledku stromů a křoví. Pokud se jedná o podle názoru obou soudů stěžejní a věrohodné svědky, na jejichž výpovědích je postaven zprošťující rozsudek, je třeba uvést následující.

Svědék J. P., I. U. a J. H. se skutečně pohybovali v místě nehody a dostavili se jako jedni z prvních a hovoří společně o nějakém vozidle, k němuž couvali. Byť soud jejich výpovědi považoval za naprosto věrohodné, tak žádný z těchto svědků si není schopen uvědomit, k jakému vozidlu vůbec couvali a zda se jednalo o vozidlo osobní či dodávkové, jakého bylo typu či barvy. Navíc, jak vyplývá z výpovědi lékařky, svědkyně MUDr. E. M., a zdravotní sestry, svědkyně B. M., které prokazatelně nebyly na místě nehody jako první, než si sbalily věci a vyběhly na místo nehody, uplynulo asi 4 až 5 minut. Přitom na místě nehody se pak nacházely v době, kdy teprve Ing. P. se svědky U. a H. na místo přijížděli. Dále je naprosto logické, že průjezd vozidel v křižovatce blokoval motocykl poškozeného, dále samotné vozidlo obviněného, které znemožňovalo průjezd celým pravým jízdním pruhem. Po této frekventované pozemní komunikaci nepochybně projížděla řada vozidel, která nemohla projíždět místem střetu, proto různě zastavovala v obou směrech, takže je možné, že osádka vozidla tovární značky Audi (svědkové P., U. a H.) vozidlo zaparkovala či zacouvala před jiné vozidlo. Složitou dopravní situaci a tvořící se kolonu popisují ostatně všichni svědci nehodové události, jak ti kteří ji viděli přímo, tak ti, kteří se dostavili na místo po jejím vzniku. V této souvislosti není nepodstatné, že pokud by na místě dopravní nehody tmavé dodávkové vozidlo stálo, tak je

otázkou, jakým způsobem by z místa nehody, svého údajného parkovacího místa odjelo, když všechny směry byly zablokovány účastníky nehody a kolonami tvořících se vozidel. Jako velmi pochybný je pak případný závěr, že na poměrně úzké pozemní komunikaci se dodávkové vozidlo mohlo otočit a odjet bez povšimnutí ostatních svědků či jiných řidičů.

Pokud se jedná podle názoru nalézacího soudu o tzv. nevěrohodnou skupinu svědků, a to přímou svědkyni dopravní nehody I. H. a další svědky, tito jednoznačně potvrzují, že na místě nehody, na rozdíl od výpovědi obviněného, se dodávkové vozidlo nenacházelo. Dále se jedná o svědky P. S., M. S., R. B., B. D., M. R. a J. F. Absenci jakéhokoliv vozidla potvrzuje i svědkyně, zdravotní sestra B. M. Svědectví očitě svědkyně I. H. považuje soud za nevěrohodné v celém rozsahu pouze na základě toho, že popsala odlišně dráhu jízdy motocyklu při sledování nehodového děje. S tímto však nelze souhlasit, jelikož I. H. je osobou občansky naprosto bezúhonnou, jak je zřejmé ze spisu, je si plně vědoma případných následků nepravdivé svědecké výpovědi a nutno zejména konstatovat, že z místa, kde sledovala nehodový děj, tedy ze své zahrady, mohla bezpečně vidět, jak motocykl jel, ale s ohledem na vzdálenost již jde těžko z jejího místa odhadnout, zda jel či nejel motocykl při pravém okraji vozovky, navíc v jízdním pruhu velice úzkém. Naprosto bezpečně jí však výhled umožňoval vidět či nevidět, zda na místě je či není zaparkované dodávkové vozidlo. Svědkyně I. H. je osobou mladou, zdravou, bez vady zraku či sluchu. Hodnocení její výpovědi je tak přinejmenším zvláštní. Bez jakýchkoliv důkazů je konstatováno i ovlivnění svědkyně otcem zemřelého, tedy svědkem J. Š. Tato skutečnost je však naprosto vyloučena provedeným vyšetřováním. Pokud je pak její výpověď zpochybňována tím, že jízdu motocyklu situovala na pravý okraj vozovky, je třeba poukázat na její vyjádření k dotazu státního zástupce u hlavního líčení, „Nejel úplně po kraji, ale prostě jel, prostě uprostřed té pravé strany svého jízdního pruhu“. Svědkyně I. H. navíc vypovídala v průběhu celého trestního řízení konstantně a nikdy nepřipustila jinou variantu než tu, že tam žádné vozidlo nestálo a jak sama uvedla, je o tom stoprocentně přesvědčena.

Svědék M. S. sdělil, že žádné vozidlo na místě neviděl, měl dobrý výhled, vozidla by si všiml. U tohoto svědka je nutné konstatovat, že tento popisuje děj i po nehodě, přičemž uvedl, zejména pokud jde o jednání samotného obviněného, shodné okolnosti s ostatními svědky, kteří přišli na místo po dopravní nehodě. Rovněž tento svědek vypovídá v průběhu celého trestního řízení konstantně a trvá si na skutečnosti, že žádné dodávkové vozidlo na místě nehody neviděl.

Svědék P. S. uvedl, že ze strany ulice P. stálo auto, u kterého ležel motorkář, a jinak tam stála auta jako kolona, která se tam vytvořila z několika aut směrem do této křižovatky. Směrem po hlavní silnici na místě, kde uvádí obviněný, že stálo dodávkové vozidlo, tak na této straně zaparkovaná vozidla být nemohla, protože by neviděl do křižovatky a navíc křižovatkou projížděl asi tři minuty před nehodou a žádné vozidlo tam stát neviděl, a když se podíval přes plot, tak viděl, že tam žádné vozidlo nestojí.

Svědék M. R. uvedl, že na té straně, jak se jede od V. na P., nic nestálo. Dále svědek uvedl, že motocyklistu neznal, a navíc, kdyby chtěl pomoci poškozenému, tak by nevypovídal, že motocykl jel velice rychle. Okolnost, že motocykl jel velice rychle, uvádějí i svědci, kteří potvrdili, že tam žádné dodávkové vozidlo nestálo. Jedná se i o svědka R. B. Tento svědek uvedl, že motorkář jel po hlavní, on čekal na přechodu a viděl, že auto nedalo přednost a vjelo až doprostřed cesty, pak už to nechtěl vidět, neboť věděl, že se srazí, tak se otočil.

Další svědci, a to B. D., J. F., B. M. a MUDr. E. M. také uvedli, že žádné dodávkové či jiné vozidlo na kritickém místě nestálo.

Přes tyto svědecké výpovědi, které jednoznačně a ne osamoceně potvrzují, že tam žádné vozidlo nestálo, dochází jak nalézací soud, tak odvolací soud k závěru, že stěžejní a správné jsou výpovědi svědků, kteří dojeli na místo po nehodě, zejména pak svědka Ing. P., U. a jejich spolujezdce H. a o tyto výpovědi zčásti také opírá zprošťující výrok podle § 226 písm. b) tr. řádu.

V souvislosti s výpověďmi svědků se jeví velice zajímavou výpověď svědka K., kterému bylo podle jeho slov vyhrožováno poškozeným Š., tedy otcem zemřelého motocyklisty, že pokud nepůjde svědčit, tak bude zle. U tohoto svědka patrně nějaké nadřívání ve vztahu k poškozenému ani nepřichází v úvahu, a přesto svědek K. uvedl, že žádné vozidlo před křižovatkou nestálo. Tento svědek nemá zřejmě nejmenší důvod vypovídat nepravdu, když pro údajné vyhrožování podal trestní oznámení na poškozeného J. Š.

Jako nesprávný je třeba hodnotit i postup soudů, když zamítly návrhy na doplnění dokazování výsledkem svědkyně O. a znalce z oboru dopravy Ing. L. K.

Vedle vyhodnocení věrohodnosti či nevěrohodnosti verzí jednotlivých svědků nehodové události je v předmětné věci stěžejní fakt, že došlo k dopravní nehodě, a to při střetu dvou motorových vozidel na křižovatce hlavní a vedlejší silnice, kdy motocykl poškozeného M. Š. jel po hlavní pozemní komunikaci a vozidlo řízené obviněným Ing. K. vjelo do křižovatky z vedlejší silnice. Z ustálené judikatury je zřejmé, že za takový střet je zásadně odpovědný řidič, který do křižovatky vjede z vedlejší silnice, neboť jeho povinnost je dát přednost v jízdě vozidlům přijíždějícím po hlavní silnici. Samotná okolnost, že řidič, který má přednost v jízdě, jede rychlostí přesahující stanovený limit, nic nemění na povinnosti řidiče přijíždějícího z vedlejší silnice dát přednost v jízdě řidiči přijíždějícímu po hlavní silnici. Přednost řidiče jedoucího po hlavní silnici nezaniká v důsledku toho, že tento řidič jede nedovolenou rychlostí. Příčinou střetu je pak skutečnost, že řidič přijíždějící po vedlejší silnici nedal přednost. Překročení dovolené rychlosti řidičem jedoucím po hlavní silnici může mít pouze omezený význam, a to v podstatě jen z hlediska míry následku vzniklého ze střetu, za který ovšem primárně odpovídá řidič vozidla přijíždějícího z vedlejší silnice. V této souvislosti je nutno poukázat zejména na usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 7 Tdo 38/2009 ze dne 4.2.2009, v němž je mimo jiné konstatováno, že porušení povinnosti dodržet stanovený rychlostní limit samo o sobě nevede ke vzniku takového nebezpečí, zakládá ho teprve ve spojení s dalšími podmínkami a okolnostmi konkrétní situace v silničním provozu, jakými jsou přítomnost dalších účastníků provozu, hustota provozu, viditelnost, přehlednost daného místa či úseku. Nejvyšší soud konstatuje, že od těchto zásad se lze výjimečně odchýlit, pokud je to odůvodněno extrémní mírou porušení povinnosti řidiče jedoucího po hlavní silnici dodržet stanovený rychlostní limit a jednak tím, že rychlost jízdy řidiče jedoucího po hlavní silnici fakticky znemožní řidiči přijíždějícímu po vedlejší silnici splnění povinnosti dát přednost. Typickým rysem takové situace je to, že řidič, který jinak je povinen dát přednost v jízdě, jen v důsledku vysoké rychlosti jízdy vozidla, jemuž má dát přednost, uvidí toto vozidlo až v době, kdy již není reálné, aby mu přednost skutečně dal. Zároveň však Nejvyšší soud zdůrazňuje, že nedání přednosti tu nesmí být důsledkem toho, že řidič přijíždějící po vedlejší silnici pominul nějakou významnou okolnost, kterou mohl běžně vnímat, nebo kterou mohl snadno předvídat.

Je skutečností, že poškozený motocyklista jel rychlostí v místě nepovolenou, kolem 80 km/hod. Takovou rychlost je na místě považovat za vysokou, ale ne mimořádně vysokou, nejedná se zde o překročení nejvyšší povolené rychlosti o 100 a více procent, přesto je však neoddiskutovatelné, že v tomto případě se toto porušení pravidel silničního provozu poškozeným také jednoznačně spolupodílelo na vzniku předmětné nehodové události. Na druhou stranu ve svém praktickém důsledku řidič Ing. K. motocyklistovi M. Š. nedal přednost v jízdě, a to i v případě, že na místě dopravní nehody mu bránilo ve výhledu dodávkové vozidlo (viz závěr soudů) či nebránilo (stanovisko státního zástupce). Řidič Ing. K. byl povinen zastavit vozidlo na takovém místě, odkud měl do křižovatky náležitý výhled. Požadavek na zastavení vozidla v místě odkud má řidič náležitý výhled do křižovatky znamená, že řidič smí vjet do křižovatky až poté, co se ujistí, že situace v silničním provozu mu umožňuje bezpečné projetí křižovatky. Nutno v souladu se závěry Nejvyššího soudu konstatovat, že náležitým výhledem do křižovatky je třeba rozumět nejen výhled do samotného průsečíků křižujících se silnic, ale pokud to poměry na místě umožňují, také výhled na průjezdnost silnic před vlastní křižovatkou. Jak bylo zjištěno, řidič Ing. K. na křižovatce hodlal odbočit ze svého hlediska vlevo, a to znamenalo, že musel přejet oba jízdni pruhy hlavní silnice, přičemž tato okolnost vyžadovala, aby si obviněný z místa zastavení vozidla, odkud měl náležitý rozhled do křižovatky, ověřil mimo jiné situaci v obou jízdniích pruzích. V případě, že by se v pravém jízdniím pruhu nacházelo blíže neidentifikované rozměrné dodávkové vozidlo, které ing. K. mělo zakrývat výhled vlevo, tedy do jízdniího pruhu, v němž jel poškozený, neměl obviněný do křižovatky náležitý výhled a situace v pravém jízdniím pruhu hlavní silnice byla z jeho hlediska přinejmenším nejasná. Jak vyplývá z provedeného dokazování, řidič Ing. K. viděl a zjistil, jaký je stav na hlavní silnici až v době, kdy jeho vozidlo téměř zcela zablokovalo celý jízdnií pruh, do kterého vjížděl, tedy pravý jízdnií pruh hlavní pozemní komunikace, po které přijížděl motocyklista. Ten na vzniklou situaci reagoval sice včas, ale bohužel neadekvátně, když se rozhodl pro prudké brzdění, složení motocyklu, což vedlo k následnému nárazu motocyklu i jeho těla do vozidla řidiče Ing. K. Naopak řidič Ing. A. K. existenci motocyklu s motocyklistou zjistil až těsně před střetem, či v době nárazu do jeho vozidla.

Jak je již ve shora citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR uvedeno a s čímž je třeba plně se ztotožnit, není akceptovatelné, aby si nejasnou situaci v silničním provozu řidič vykládal ve svůj prospěch, což obviněný Ing. A. K. učinil, neboť to bylo v rozporu s jeho povinností chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob, ani svůj vlastní, jak to stanoví § 4 písm. a) zákona o silničním provozu. V nejasné situaci se totiž od řidiče vyžaduje odpovídající míra zdrženlivosti projevující se zejména provedením zamýšleného jízdniího manévru až poté, kdy se situace dostatečně vyjasní.

K argumentaci nalézacího i odvolacího soudu, že řidič Ing. K. neporušil žádné ustanovení pravidel silničního provozu, neboť nemohl jiným způsobem provést zamýšlený manévr, tedy odbočení vlevo a ve své podstatě by nikdy nemohl tento manévr provést, kdyby měl dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím po hlavní pozemní komunikaci, které nevidí, jinými slovy si podle názoru soudu počínal naprosto správně, je třeba poznamenat, že tato otázka není primárně závislá na dodržení povolené rychlosti, ale na tom, zda řidiči vozidel přizpůsobili rychlost a způsob jízdy podmínkám v silničním provozu. Řidič Ing. K. měl manévr provést tak, aby neohrozil či neomezil jiné účastníky provozu, zejména jedoucí po hlavní pozemní komunikaci. Pokud vůbec neviděl do prostoru, odkud přijížděla vozidla po hlavní pozemní komunikaci, kterým měl dát přednost v jízdě, neměl zablokovat téměř celý jízdnií pruh hlavní pozemní komunikace způsobem, kterým ohrozil ostatní účastníky silničního provozu, ale měl další možnosti, např. od tohoto manévru s ohledem na jeho

mimořádnou nebezpečnost upustit a odbočit vpravo po zjištění, že tak může učinit bez omezení či ohrožení jiných účastníků silničního provozu a v nejbližším možném bodu, kde to je umožněno, se mohl otočit a pokračovat v zamyšleném směru.

Jak nalézací, tak odvolací soud pominuly ten závažný aspekt věci, který ukazuje na to, že řidič Ing. K. vjel do křižovatky způsobem, kterým ohrozil ostatní účastníky silničního provozu v okamžiky, kdy neměl přehled o provozu v křižovatce, kde přijížděl motocyklista M. Š., a nevzal na zřetel okolnosti, které vylučovaly bezpečné projetí jízdního pruhu či obou jízdních pruhů, ačkoliv mohl bez větších obtíží tyto okolnosti vnímat a předvídat a nastalou situaci řešit reálně jinak.

V dané věci podle mého názoru došlo k zjevně nesprávnému hodnocení provedených důkazů, které je v rozporu se zásadami formální logiky, když přes existenci objektivních důkazů potvrzujících pravdivost skutkové věty obžaloby, nalézací soud zdůraznil méně významné rozpory ve výpovědích přímých svědků a naopak upřednostnil svědky nepřímé, a Krajský soud v Ostravě, jako soud odvolací, zásadně pochybil, pokud postup Okresního soudu v Ostravě vedoucí k závěru, že nebylo prokázáno, že v žalobním návrhu označený skutek je trestným činem, v odvolacím řízení akceptoval, ačkoliv byly dány podmínky pro zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci podle § 259 odst. 1 tr. řádu soudu I. stupně.

S vědomím, že rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR může v posuzovaném případě obsahovat toliko akademický výrok, rozhodla jsem se podat tento mimořádný opravný prostředek z důvodu existence extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a soudy učiněnými skutkovými zjištěními na straně jedné a právním posouzením skutku na straně druhé a také z důvodů judikatorních, kdy podle mého názoru nelze akceptovat závěr soudů obou stupňů, že v dané situaci neměl obviněný Ing. K. jinou možnost. V obecné rovině tento závěr soudů znamená, že řidiči, který nemá bezpečný přehled o dopravní situaci, nezbyvá nic jiného než podstoupit riziko dopravní nehody. Takový obecný závěr je však naprosto neakceptovatelný, a to i s přihlédnutím ke specifikům provozu v městské zástavbě.

Proto **n a v r h u j i**, aby Nejvyšší soud České republiky

podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 24.8.2012 č. j. 6 To 221/2012-768, a v řízení, jež takovému rozhodnutí předcházelo, konkrétně rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 12.1.2012 č. j. 1 T 48/2011-705 byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5 a 6, § 254 odst. 1 a § 256 tr. řádu.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [8 Tz 60/2013](#)